

دانشگاه آزاد اسلامی

واحد بندر لنگه

دانشکده علوم انسانی

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد (M.A)

رشته: حقوق گرایش: جزا و جرم شناسی

عنوان:

بررسی فقهی حقوقی کودک آزاری و خلاهای قانونی مربوط به آن

استاد راهنما:

دکتر محمد رضانی

نگارنده:

بهادر ابراهیمی

تابستان ۱۳۹۸

روزنامه‌های علمی، آموزشی و پژوهشی و بر پایه قانون حمایت از مؤلفان، مصنفان، و هنرمندان (۱۳۴۸) و الحاقات و اصلاحات بعدی آن و سایر قوانین و مقررات مربوط شدنی است.

تاییدیه هیات داوران جلسه دفاع

از این پایان نامه در تاریخ با حضور اساتید راهنما، مشاور، داور در دانشگاه آزاد اسلامی واحد بندرلنگه با موفقیت دفاع به عمل آمد و مورد تایید قرار گرفت.

نام و نام خانوادگی دانشجو: **بهادر ابراهیمی کرکر**

رشته: **جزا و جرم شناسی**

عنوان پایان نامه:

بررسی فقهی حقوقی کودک آزاری و خلاهای قانونی مربوط به آن

تاریخ دفاع:

هیئت داوران:

ردیف	نام و نام خانوادگی	سمت	مرتبه دانشگاهی	دانشگاه یا موسسه محل خدمت	امضاء
۱	دکتر محمد رضانی	راهنما			
۲					
۳					

تاریخ :

شماره :

پیوست :

دانشگاه آزاد اسلامی واحد بندرلنگه
تعهد نامه اصالت رساله یا پایان نامه

اینجناب **بهادر ابراهیمی کرکر** دانش آموخته مقطع کارشناسی ارشد نا پیوسته / دکترای حرفه ای / دکترای تخصصی در رشته **حقوق گرایش جزا و جرم شناسی** که در تاریخ / رساله خود تحت عنوان **"بررسی فقهی حقوقی کودک آزاری و خलाهاى قانونی مربوط به آن"** با کسب نمره و درجه دفاع نموده ام بدینوسیله متعهد می شوم:

- ۱) این پایان نامه / رساله حاصل تحقیق و پژوهش انجام شده توسط اینجناب بوده و در مواردی که از دستاوردهای علمی و پژوهشی دیگران (اعم از پایان نامه، کتاب، مقاله و ...) استفاده نموده ام، مطابق ضوابط و رویه موجود، نام منبع مورد استفاده و سایر مشخصات آن را در فهرست مربوطه ذکر و درج کرده ام.
- ۲) این پایان نامه / رساله قبلاً برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح، پایین تر یا بالاتر) در سایر دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی ارائه نشده است.
- ۳) چنانچه بعد از فراغت از تحصیل، قصد استفاده و هرگونه بهره برداری اعم از چاپ کتاب، ثبت اختراع و ... از این پایان نامه داشته باشم، از حوزه معاونت پژوهشی واحد مجوزهای مربوطه را اخذ نمایم.
- ۴) چنانچه در هر مقطعی زمانی خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را می پذیرم و واحد دانشگاهی مجاز است با اینجناب مطابق ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت ابطال مدرک تحصیلی ام هیچگونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی: **بهادر ابراهیمی کرکر**
تاریخ و امضاء :

معاونت پژوهش و فن آوری

به نام خدا

منشور اخلاق پژوهش

با یاری از خداوند سبحان و اعتقاد به این که عالم محضر خداست و همواره ناظر بر اعمال انسان و به منظور پاس داشت مقام بلند دانش و پژوهش و نظر به اهمیت جایگاه دانشگاه در اعتلای فرهنگ و تمدن بشری، ما دانشجویان و اعضای هیئت علمی واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی متعهد می گردیم اصول زیر را در انجام فعالیت های پژوهشی مد نظر قرار داده و از آن تخطی نکنیم:

- ۱- اصل حقیقت جویی: تلاش در راستای پی جویی حقیقت و وفاداری به آن و دوری از هرگونه پنهان سازی حقیقت.
- ۲- اصل رعایت حقوق: التزام به رعایت کامل حقوق پژوهشگران و پژوهیدگان (انسان، حیوان و نبات) و سایر صاحبان حق.
- ۳- اصل مالکیت مادی و معنوی: تعهد به رعایت کامل حقوق مادی و معنوی دانشگاه و کلیه همکاران پژوهش.
- ۴- اصل منافع ملی: تعهد به رعایت مصالح ملی و در نظر داشتن پیشبرد و توسعه کشور در کلیه همکاران پژوهش.
- ۵- اصل رعایت انصاف و امانت: تعهد به اجتناب از هر گونه جانب داری غیر علمی و حفاظت از اموال، تجهیزات و منابع در اختیار.
- ۶- اصل رازداری: تعهد به صیانت از اسرار و اطلاعات محرمانه افراد، سازمان ها و کشور و کلیه افراد و نهادهای مرتبط با تحقیق.
- ۷- اصل احترام: تعهد به رعایت حریم ها و حرمت ها در انجام تحقیقات و رعایت جانب نقد و خودداری از هر گونه حرمت شکنی.
- ۸- اصل ترویج: تعهد به رواج دانش و اشاعه نتایج آن به همکاران علمی و دانشجویان به غیر از مواردی که منع قانونی دارد.
- ۹- اصل برائت: التزام به برائت جویی از هرگونه رفتار غیر حرفه ای و اعلام موضع نسبت به کسانی که حوزه علم و پژوهش را به شائبه های غیر علمی می آلاینند.

تقدیم به خانواده عزیزم:

مهربان فرشتگانی که لحظات ناب باور بودن، لذت و غرور دانستن، جسارت خواستن، عظمت رسیدن و تمام تجربه های یکتا و زیبای زندگی، مدیون حضور سبز آنهاست .

تقدیم به:

همسر و فرزندان مهربانم که پذیرای مشکلات زندگی و تحصیلم بود و با آرامش خاطری که برایم به ارمغان آورد، مجال آموختن را بر من ارزانی داشت، وجود پاک و مهربانش را عاشقانه می ستایم و همچنین از استاد بزرگوارم جناب آقای دکتر محمد رضانی کمال تشکر را دارم.

از استاد راهنمای با کمالات شایسته، جناب آقای دکتر محمد رضائی بسیار سپاسگذارم چراکه بدون راهنماییهای ایشان تأمین این پایان نامه بسیار مشکل مینمود، که از هیچ کمکی در این عرصه بر من دریغ ننموده‌اند و زحمت راهنمایی این پایان نامه را برعهده گرفتند.

فهرست مطالب

چکیده ۱

فصل اول (کلیات)

- ۱- مقدمه ۳
- ۱-۱- بیان مساله ۴
- ۱-۲- ضرورت و اهمیت تحقیق ۶
- ۱-۳- پیشینه تحقیق ۶
- ۱-۴- سوالات تحقیق ۸
- ۱-۴-۱- سوال اصلی ۸
- ۱-۴-۲- سوالات فرعی ۸
- ۱-۵- فرضیات تحقیق ۸
- ۱-۵-۱- فرضیه اصلی ۸
- ۱-۵-۲- فرضیات فرعی ۸
- ۱-۶- اهداف تحقیق ۸
- ۱-۶-۱- هدف اصلی ۸
- ۱-۶-۲- اهداف فرعی ۹
- ۱-۷- ساختار تحقیق ۹

فصل دوم (ادبیات و پیشینه پژوهش)

- ۲- مفاهیم ۱۱
- ۲-۱- مفهوم کودک ۱۱
- ۲-۱-۱- مفهوم کودک در فقه ۱۱
- ۲-۱-۲- مفهوم کودک در حقوق داخلی ایران ۱۲
- ۲-۱-۳- مفهوم کودک از دیدگاه بین المللی ۱۴
- ۲-۲-۱- تعریف کودک آزاری ۱۵
- ۲-۳- انواع و عوامل کودک آزاری ۱۵
- ۲-۳-۱- انواع کودک آزاری ۱۵
- ۲-۳-۲- کودک آزاری عاطفی و روانی ۱۶

- ۳-۳-۲- کودک آزاری ناشی از غفلت و مسامحه ۱۷
- ۴-۳-۲- کودک آزاری جنسی ۱۸
- ۴-۲- عوامل کودک آزاری ۱۹
- ۱-۴-۲- عوامل مربوط به محیط ۱۹
- ۲-۴-۲- کودک آزاری ناشی از نظام غلط آموزشی ۲۳
- ۳-۴-۲- علل سیاسی و فرهنگی ۲۴
- ۴-۴-۲- سایر عوامل کودک آزاری ۲۵

فصل سوم (قوانین حمایتی از کودک در قوانین ماهوی)

- ۱-۳- قوانین حمایت از کودک در برابر آزار جسمی ۳۰
- ۱-۱-۳- قتل عمد ۳۲
- ۲-۱-۳- ضرب، جرح و قطع عضو عمدی ۳۳
- ۲-۳- حمایت از آسیب روحی ۳۵
- ۱-۲-۳- اذیت و آزار روانی کودک ۳۵
- ۲-۲-۳- قذف کودک ۳۵
- ۳-۲-۳- قاچاق کودک ۳۶
- ۴-۲-۳- استفاده نامشروع از کودک در زمینه مواد مخدر ۳۸
- ۳-۳- حمایت از کودک در برابر آزار جنسی ۴۰
- ۱-۳-۳- زنا ۴۱
- ۲-۳-۳- لواط ۴۲
- ۳-۳-۳- تفخیز، تقبیل و مساحقه ۴۳

فصل چهارم (حمایت از کودکان آزار دیده در قوانین شکلی و خلائهای موجود فقهی و حقوقی کودک

آزاری)

- ۱-۴- حمایت از کودکان آزار دیده در حقوق کیفری شکلی ۴۶
- ۱-۱-۴- حمایت مناسب تر در قوانین شکلی ۴۶
- ۱-۱-۴- جنبه های عمومی کودک آزاری ۴۷
- ۲-۱-۴- ضروری بودن گزارش دهی ۴۷
- ۲-۴- تشریفات کودک آزاری قبل از رسیدگی در دادگاه ۴۸

- ۴۸-۱-۲-۴- کشف جرم ۴۸
- ۴۹-۳-۲-۴- تعقیب ۴۹
- ۵۰-۳-۴- تشریفات کودک آزاری در دادگاه ۵۰
- ۵۰-۱-۳-۴- دادرسی ۵۰
- ۵۳-۲-۳-۴- صدور حکم ۵۳
- ۵۵-۳-۳-۴- اجرای حکم ۵۵
- ۵۹-۴-۴- تشریح حدود و ثغور تنبیه از لحاظ فقهی ۵۹
- ۵۹-۴-۴-۱- «تنبیه» از لحاظ فقهی ۵۹
- ۶۲-۴-۱-۱- سیره معصومان ع در تأدیب ۶۲
- ۶۲-۴-۱-۲- موارد عنوان اولیه و ثانویه ثغور کودک ۶۲
- ۶۴-۳-۱-۴- موارد عنوان ثانویه تنبیه کودک ۶۴
- ۶۵-۴-۱-۴- ولایت بر تعزیر و تأدیب کودک ۶۵
- ۶۶-۴-۲- سن کودک مهمترین چالش فقهی حقوقی ۶۶
- ۶۷-۱-۲-۴- مفهوم و جایگاه مصلحت در نکاح اطفال ۶۷
- ۶۹-۲-۲-۴- وجود مصلحت یا کفایت دفع مفسدت ۶۹
- ۷۱-۳-۲-۴- مرجع تشخیص مصلحت ۷۱
- ۷۲-۴-۲-۴- بار اثبات مصلحت ۷۲
- ۷۳-۵-۲-۴- جایگاه کفالت در معیار مصلحت در نکاح اطفال ۷۳
- ۷۵-۳-۴- ضمانت اجرای شرایط نکاح اطفال ۷۵
- ۷۵-۱-۳-۴- ضمانت اجرای عدم رعایت مصلحت در مورد ازدواج کودکان ۷۵
- ۷۹-۲-۳-۴- ضمانت اجرای عدم رعایت مصلحت در مهر ۷۹
- ۸۲-۴-۵- بررسی حدود و ثغور «تنبیه» از لحاظ قانونی ۸۲
- ۸۳-۴-۵-۱- انتقاد به موضع قانونگذاری ۸۳

فصل پنجم (نتیجه‌گیری و پیشنهادات)

- ۸۷-۱-۵- نتیجه‌گیری ۸۷
- ۸۹-۲-۵- پیشنهادات ۸۹
- ۹۱- منابع و ماخذ ۹۱

چکیده

مسئله کودک آزاری، به ویژه آزار کودک توسط والدین، یکی از معضلاتی است که در سال های اخیر نمود بیشتری در سطح جامعه داشته و سبب تشدید حساسیت های اجتماعی در این حوزه شده است. در این تحقیق با روش تحلیلی - توصیفی به بررسی فقهی حقوقی و خلائهای موجود در پرداخته شد. قانونگذار ایران به تعریف واحدی از کودک آزاری در قانون ایران اشاره ننموده، فقط به برخی از مصادیق آزار و اذیت و آسیب و سوء استفاده از کودکان پرداخته است. در فقه اسلامی به مسئله تنبیه جهت تادیب اشاره شده و این دیدگاه در ایران شکل قانونی به خود گرفته است. چه کودک آزاری در قوانین ایران و بیشتر کشورهای جهان تعریف روشن و مشخصی وجود ندارد، ولیکن نخستین بار در سال ۱۳۸۱ با تصویب لایحه حمایت از کودکان و نوجوانان به آن پرداخته شده و تحول جدیدی در عرصه حقوقی و حمایت از کودکان پدید آمده است. هر چند با وجود تصویب لایحه حمایت از کودکان و نوجوانان مفهوم کودک آزاری دارای کاستی ها و خلأ فراوان می باشد و در برخی از موارد مربوط به کودک آزاری به ویژه در مورد حقوق ماهوی حمایت از کودکان کاستی های زیادی وجود دارد و حمایت افتراقی آن چنانی نشده است ولی چنان چه همین قانون به طور صحیح و دقیق رعایت گردد تا حدودی می توان این خلأ ها را برطرف و جبران نمود. از جمله نارسایی ها در قوانین ایران در خصوص کودکان و نوجوانان، تعیین مصداق و زمان شروع و پایان کودکی که میان فقها و حقوق دانان اختلاف نظر می باشد. به نظر می رسد چالش های عدم رعایت تمامی مصادیق کودک آزاری در فقه و عدم تعیین معیار دقیق در جهت تادیب کودکان و در حقوق ایران عدم وجود قوانین کافی و عدم پاسخگویی مناسب در مورد جرم کودک آزاری از مهمترین این چالش هاست.

کلید واژگان: کودک آزاری، حقوق ایران، فقه امامیه، خلا های موجود.

فصل اول

کلیات

دوران کودکی و طفولیت، در رشد و پرورش کودکان اهمیت بسزایی دارد. اطفال از نظر جسمی، ذهنی، عاطفی و اجتماعی در این دوران رشد می کنند. رعایت حقوق کودک در این حوزه زمینه‌ای است برای رشد و تعالی کودکان، که این رعایت هم برای جامعه و هم برای کودک ارزشمند و ضروری است. ضرورت رعایت حقوق کودک به جهت آسیب پذیری کودکان در دوران کودکی است. کودکی، این سنین طفولیت، بی دفاع ترین و آسیب پذیرترین قشر جامعه است. وقتی از قشر جامعه سخن می گوئیم این قشر آسیب پذیر در کنار قشر آسیب پذیر دیگر از جمله زنان و سالمندان مستحق حمایت بیشتری هستند چرا که خواسته ها و نیازهای کودکان نسبت به دیگر اقشار جامعه بویژه اقشار ذکر شده متفاوت است. کودکان بازی های متفاوت دارند و از این بازی نیز لذت می برند. در این سنین رشد کودکان چند بعدی است. از نظر جسمی، رشد جسمانی و رشد زبانی و از نظر عاطفی و اجتماعی، رشد عاطفی و شناختی و شخصیتی پیدا می کنند. بنابراین علیرغم تأکید بر حمایت و فراهم آمدن سازوکارهای رشد کودک، کودکان موضوع انواع و اقسام آزار قرار می گیرند که مقنن جمهوری اسلامی ایران نیز به جهت نقض حمایت و رعایت حقوق کودک مقرراتی را وضع کرده است. نگارنده در این پژوهش در صدد است بررسی نماید وضعیت تقنینی نظام کیفری ایران را که در جهت حمایت از کودک در صورت نقض حقوق کودک چیست؟ با بررسی قوانین موضوعه این فرضیه در سؤال اصلی متصور است که نظام کیفری ایران ضمانت اجرایی در جهت حمایت از کودک در صورت نقض حقوقشان پیش بینی کرده است.

از طرفی درصدد پاسخ به این سؤالات است که:

۱- شقوق و انواع کودک آزاری چیست؟

۲- از نظر قوانین ماهوی کودک آزار دیده مورد حمایت قرار گرفته است؟

۳- از نظر قوانین شکلی کودک آزار دیده مورد حمایت قرار گرفته است؟

مسلماً در این پژوهش با تعریفی که از کودک از باب مفهوم شناسی خواهد شد سعی می شود شمول آن بر افراد به انواع آزار وارده بر کودک اشاره شود. یعنی اینکه از باب مفهوم شناسی ابتداء خود مسئله باید شناسایی شود و به قول معروف شناسایی مسئله یا مسائل پنجاه درصد راه حل است. چرا که تا وقتی مسئله مورد شناسایی قرار نگیرد جوانب آن و پیشنهادات بر آن قابل ارائه دقیق نیست. بعد از شناسایی مسئله به پاسخ نظام کیفری ایران در آزار کودک پرداخته می شود و محقق در جهت پاسخ به این سؤالات اصلی و سؤالات فرعی و همچنین در رد یا اثبات آن فرضیه هایی گفته ، تا در پایان

پیشنهادات و احیاناً راه حل های دیگری هم در جهت وضع قوانین ماهوی و شکلی در جهت حمایت از کودک و مقابله با کودک آزاری مطرح نماید.

۱-۱- بیان مساله

مراقبت برای رشد اولیه و تکامل کودکان خردسال، راه‌گشای زندگی آنان در آموزش، خوداتکایی و زندگی مستقل در آینده است. کودک در هنگام تولد موجود ناتوانی است که برای طی کردن مسیر زندگی مستقل نیاز مبرمی به زندگی خانوادگی دارد به طوری که اگر این حمایت خصوصاً در سال‌های اولیه زندگی خدشه دار شود ادامه زندگی سالم کودک با مخاطره بسیار جدی مواجه می‌شود. در این دوران حساس، کودک زندگی مستقل، توجه به دیگران، رعایت حق و حقوق سایر افراد، نظم و انضباط و ... را در محیط پویا و صمیمی خانوادگی فرا می‌گیرد. فرآیند رشد و تحول کودک تابع تأثیر متقابل عوامل زیستی، روانی و اجتماعی است و خانواده نقش بسیار مهم و اساسی را در این زمینه ایفا می‌کند.

پدیده کودک آزاری، پدیده ای است شوم که عواطف انسان‌ها را جریحه دار می‌کند. امروزه یکی از تاسف بارترین اخبار جهان، که دل هر انسانی را می‌لرزاند، افزایش آمار کودک آزاری است. در ایران نیز عوامل متعددی دست به دست هم داده اند تا روز به روز شاهد افزایش کودک آزاری باشیم طبق آماري که مرکز فوریت های اجتماعی سازمان بهزیستی^۱ ارائه داده است، در رابطه با وضعیت کودک آزاری بخصوص در در سال گذشته ۸۶ درصد کودک آزاری‌ها توسط پدر و مادر صورت گرفته است، اما نکته اصلی آمار کودک آزاری از جانب پدر است. طبق آمار اورژانس اجتماعی در سال گذشته در مراکز مداخله در بحران ۱۶۴۲ مورد کودک آزاری‌ها یعنی ۶۰ درصد آن توسط پدر صورت گرفته است. آزار و اذیت کودکان همواره در طول تاریخ، به اشکال مختلف وجود داشته است. به عبارتی کودکان که جزء یکی از آسیب پذیرترین اقشار اجتماعی هستند و همیشه در معرض تعرض افراد گوناگون خواه در خانواده یا اجتماع قرار می‌گرفته‌اند. پدیده کودک آزاری ناشی از علل گوناگونی چون ناآگاهی و ناآشنایی افراد نسبت به حقوق کودک، فقر، اعتیاد، طلاق، مشکلات روانی آزارگران کودک، مشکلات خانوادگی و بیماری‌های مزمن و غیر قابل درمان در کودکان است. کودک آزاری طیف گسترده ای دارد و در جوامع مختلف دارای شدت و ضعف است. در مجموع کودک آزاری به طرق مختلف از جمله کار و استثمار کودکان، ایدای کودکان توسط والدین خود یا ناپدری، نامادری،

^۱ - به نقل از خبرگزاری ایلنا www.ilna.ir

نابرداری و ناخواهری، تجاوز جنسی به کودکان، تبعیض در خانواده به صورت تبعیض بین دو جنس یا تبعیض بین فرزندان از یک جنس، نظام آموزشی ناکارآمد و ... ظهور می یابد.

از نظر پیمان نامه حقوق کودک^۱ و هم چنین قوانین داخلی ایران، انواع مختلف کودک آزاری، ممنوع شمرده شده است. با وجود زمان زیادی که از تصویب این کنوانسیون گذشته است و ۱۹۱ کشور عضو این کنوانسیون شده اند، اما ایران کماکان به این کنوانسیون نپیوسته است. البته کودک آزاری نیز انواع و اقسام مختلفی دارد که از آن جمله می توان به کودک آزاری ناشی از آزار جسمی؛ مانند ضرب و جرح، کودک آزاری ناشی از بهره گیری خلاف، مانند بهره گیری جهت قاچاق و مطلق به کار گرفتن کودکان زیر پانزده سال، کودک آزاری ناشی از ترک فعل؛ مانند نادیده گرفتن عمدی سلامت، بهداشت و ترک انفاق، کودک آزاری جنسی؛ مانند استفاده از کودک در هرزه گری ها اشاره کرد. از نظر فقهی نیز می توان به ممنوعیت آن در ابعاد مختلف فقهی نگریست؛ چرا که به لحاظ فقهی، علاوه بر حرمت ظلم و ایذاء، حفظ سلامت جسمی و روانی کودک نیز از وظایف سرپرستان او به شمار می رود.

در فقه تادیب کودکان این شائبه را ایجاد می کند که تنبیه و تادیب در حد متعارف کودک آزاری محسوب نشده و والدین و دیگران می توانند در حین متعارف به این عمل مبادرت ورزند. اما این حد متعارف و معقول چیست و چه مواردی را شامل می شود و تا چه اندازه قابل انجام است. در قانون مجازات اسلامی طبق ماده ۴۹ قانون مجازات اسلامی، اطفال نابالغ از مسوولیت کیفری مبرا هستند یعنی مورد تنبیه و مجازات قرار نمی گیرند و طبق تبصره ۲ همین ماده هرگاه برای تربیت اطفال بزهکار تنبیه بدنی آنان ضرورت پیدا کند تنبیه بایستی به میزان و مصلحت باشد. طبق نظر برخی از صاحب نظران حقوقی این ماده قانونی اعمال خشونت بر کودک را مجاز دانسته است. با توجه به آن که دین مبین اسلام همواره بر رفتار محبت آمیز با کودکان تاکید دارد و فرزندان را امانت هایی نزد والدین توصیف کرده است. لذا میزان مصلحتی که نیازمند تعریف و ضابطه ای مشخص است که از حد آن فراتر نرود.

در این تحقیق سعی شده است تا با بررسی دیدگاه های فقهی در مورد کودک آزاری و نظرات فقها در این مورد و همچنین بررسی مواد قانونی مرتبط و خلائهای قانونی کودک آزاری، چالش های مرتبط با جرائم مربوط به حقوق کودک بررسی شود و راهکارهای برون رفت و حمایت از کودک در مقابل بزه دیدگی بررسی شود.

^۱ - مواد ۱۲، ۴، ۱۴، ۱۶ کنوانسیون حقوق کودک

۲-۱- ضرورت و اهمیت تحقیق

اگر چه مرتکبان سوء رفتار با کودک همواره و همیشه تعقیب نمی شوند، اما کودکان که مورد بی توجهی و آزار قرار می گیرند بی گمان از بزه دیده های مسلم جرم یاد شده هستند که این کودکان علاوه بر آن که آسیب های جسمی بر آن وارد می شوند آسیب های روانی نیز به واسطه همین آزار جسمی و یا احیاناً، مستقیماً از نظر روانی متحمل شوند. آثار آسیب روانی در علوم مختلف موضوع بحث واقع شده است. لاجرم این آزار تبعات زیادی در پی دارد که به جهت آثار آن ضرورت تحقیق و بررسی بیشتر در پاسخ دهی و تلاش برای پیشگیری از سوء رفتار با کودکان و همچنین جلوگیری مکرر از بزه دیدگی این قشر که ممکن است خود، بزهکار آتی شوند لازم است.

میزان گسترش که قطعاً به شمار کودکانی که دست کم یک بار تجربه آزار دیدن یا بی توجهی را داشته اند و از طرفی میزان و نوع کودک آزاری که به آمار ظاهری یا قضایی در دادگستری اشاره دارد که شمار پرونده های سوء رفتار با کودکان است. از طرفی در اسناد مهم بین المللی و منطقه ای مانند ماده ۱۶ اعلامیه جهانی حقوق بشر، ماده ۱۰ میثاق حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، ماده ۲۳ میثاق حقوق مدنی و سیاسی و مقدمه و بند ۱ ماده ۲ و ماده ۸ و بویژه بند ۲ آن از میثاق حقوق کودک به این موضوع تأکید شده است. بنابراین اهمیت و ضرورت تحقیق بویژه در جهت بازنگری در نوع واکنش و پاسخ ها در این حوزه لازم است.

۱-۳- پیشینه تحقیق

احمدی (۱۳۹۰) در پایان نامه خود تحت عنوان «کودک آزاری در قانون ایران» بدین موضوع پرداخته است. نتایج این تحقیق نشان می دهد که:

کودک آزاری رفتاری است که بصورت آگاهانه و ناآگاهانه توسط بزرگسالان نسبت به کودکان انجام می شود. خشونت نسبت به کودکان یک نمونه اشکار از ارتباط غیر طبیعی بین والدین و کودک و مراقبت کنندگان آنان است که بالاخره منجر به صدمات غیر قابل جبران به جسم، احساسات، عواطف و ابعاد روانی او می گردد. به منظور بررسی اعمال خشونت والدین و تاثیر آن بر پرخاشگری کودکان این مطالعه انجام شد.

بدرفتاری با کودکان از نسلی به نسل دیگر منتقل می شود. یعنی کودکانی که مورد بدرفتاری قرار می گیرند، خود در آینده والدینی بدرفتار می شوند.

بحث‌هایی که بر سر تعاریف و حدود کودک آزاری درمی‌گیرد به طور کامل خودش را در قوانین ایران نشان می‌دهد. طبق ماده ۷ قانون ماده ۵۹ قانون مجازات اسلامی و ماده ۱۰۹ قانون مدنی، تنبیه توسط والدین به منظور تادیب و تربیت طفل در صورتی که متعارف باشد جرم تلقی نمی‌شود. سال‌هاست که بین کارشناسان حقوقی، جامعه‌شناسان و فعالان اجتماعی بر سر حد تادیب بحث درمی‌گیرد اما تا کنون قانون جواب قانع‌کننده‌ای به این مساله نداده‌است.

محمد نسل (۱۳۹۴) در پایان نامه خود تحت عنوان «بررسی علل شکل‌گیری چرخه کودک آزاری (با تاکید بر نظر کارشناسان)» بدین موضوع پرداخته است. نتایج این تحقیق نشان می‌دهد که:

یکی از خطرات بالقوه در مورد کودکان، کودک آزاری است. مطالعات به عمل آمده نمایانگر آن است که بخش قابل توجهی از موارد کودک‌آزاری، توسط کسانی اتفاق می‌افتد که سال‌ها پیش خود قربانی کودک آزاری توسط والدین یا سایر بزرگترها بوده‌اند. افزایش پدیده کودک‌آزاری و تکرار مداوم چرخه آن از نسلی به نسل دیگر، بررسی این پدیده را ضروری مینماید. این پژوهش به دنبال بررسی علل شکل‌گیری چرخه کودک آزاری با استفاده از نظریات عل می‌موجود و نظرات کارشناسان است. تحقیق حاضر از نوع «توصیفی - تحلیلی» بوده، از نظر هدف کاربردی و از حیث جمع‌آوری اطلاعات تلفیقی از کار کتابخانه‌ای و پیمایشی است. ابزار جمع‌آوری داده‌ها در بخش میدانی پرسشنامه محقق ساخته است که پس از سنجش روایی و پایایی آن در بین جامعه نمونه آماری توزیع و جمع‌آوری گردید. جامعه آماری این تحقیق، کلیه مددکاران و کارشناسان مراکز اورژانس اجتماعی در شهر تهران می‌باشند. نمونه پژوهش نیز شامل ۵۰ نفر از جامعه آماری بوده که در چهار مرکز مرتبط با مقابله با کودک آزاری تهران مشغول به کار هستند. داده‌های حاصل از پرسشنامه‌ها توسط نرم افزار spss مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج حاصله بیانگر آن است که کارشناسان اورژانس اجتماعی پس از موثر شناختن آزاردیدگی دوران کودکی بر کودک آزاری در بزرگسالی، از بین دلایل و علل کودک آزاری مطرح شده بیشترین و موثرترین دلیل کودک‌آزاری در بزرگسالی را «شکل‌گیری شخصیت نابهنجار در کودک آزار دیده و تاثیر آن بر کودک‌آزاری توسط وی» و «قبول کودک آزاری به عنوان یکی از روش‌های مقبول در تربیت کودک توسط کودک آزار دیده» دانسته‌اند.

آذری (۱۳۹۲) در مقاله خود تحت عنوان «کودک آزاری» بدین موضوع پرداخته است. نتایج این تحقیق نشان می‌دهد که: کودکان از آسیب‌پذیرترین گروه‌های جامعه هستند و خطر تعرض افراد گوناگون در خانواده یا اجتماع، همواره آنها را تهدید می‌کند. یکی از خطرات بالقوه در مورد کودکان، کودک آزاری است. مطالعات به عمل آمده نمایانگر آن است که بخش قابل توجهی از موارد کودک آزاری

توسط کسانی اتفاق می افتد که سالها پیش خود، قربانی کودک آزاری توسط والدین یا سایر بزرگترها بوده اند. کودک آزاری نه تنها امروز و دیروز کودکان را نشانه می رود، بلکه از آنها بزرگسالانی ضعیف النفس، تحقیر شده و با عزت نفس پایین می سازد که یا در خود فرو می روند و منزوی گونه می شوند و یا از جامعه انتقام می گیرند.

۱-۴-سوالات تحقیق

۱-۴-۱-سوال اصلی

مهمترین چالش های فقهی حقوقی جرم کودک آزاری از دیدگاه فقه و حقوق ایران کدامند؟

۱-۴-۲-سوالات فرعی

۲-راهکاری برون رفت از چالش های کودک آزاری در قوانین ایران کدامند؟

۳-مهمترین علل کودک آزاری کدامند؟

۵-۱-فرضیات تحقیق

۵-۱-۱-فرضیه اصلی

به نظر می رسد چالش های عدم رعایت تمامی مصادیق کودک آزاری در فقه و عدم تعیین معیار دقیق در جهت تادیب کودکان و در حقوق ایران عدم وجود قوانین کافی و عدم پاسخگویی مناسب در مورد جرم کودک آزاری از مهمترین این چالش هاست

۵-۱-۲-فرضیات فرعی

۱- به نظر می رسد قوانین کیفری ایران در رابطه با برون رفت از جرم کودک آزاری تدبیر خاصی نیندیشیده است.

۲-به نظر می رسد شکل گیری حس انتقام در کودک آزار، الگو شدن رفتار آزار گران برای کودک و تقلید کودک از همان رفتار در سنین بالاتر شکل گیری تفکر مجرمانه کودک آزاری در آزار دیدگان و علل شخصی مجرمان از مهمترین عوامل کودک آزاری می باشد.

۶-۱-اهداف تحقیق

۶-۱-۱-هدف اصلی

بررسی چالش های موجود در نظام فقهی و حقوقی در مورد کودک آزاری

۱-۶-۲-اهداف فرعی

بررسی راهکارهای برون رفت از چالش های کودک آزارای در قوانین ایران
بررسی علل کودک آزاری

۱-۷-ساختار تحقیق

این پایان نامه در پنج فصل کلی عینیت یافته است:

فصل اول) کلیات

فصل دوم) ادبیات و پیشینه پژوهش

فصل سوم) قوانین حمایتی از کودک در قوانین ماهوی

فصل چهارم) حمایت از کودکان آزار دیده در قوانین شکلی و خلائهای موجود فقهی و حقوقی کودک

آزاری

فصل پنجم) نتیجه گیری و پیشنهادات

فصل دوم

ادبیات و پیشینه پژوهش